

MOMENTUM

A

5. "Çocuklarımızı aynı eğitim derecesinden geçirerek yetiştireceğiz. Kesinlikle bilmeliyiz ki iki parça hâlinde yaşayan milletler zayıftır, hastadır. Çocuklarımıza ve gençlerimize vereceğimiz öğrenim sınırı ne olursa olsun, onlara esaslı olarak şunları öğreteceğiz: Milletine, Türkiye Devleti'ne, Türkiye Büyük Millet Meclisine düşman olanlarla mücadelenin sebep ve vasıtaları ile donatılmayan millet için yaşama hakkı yoktur."

Atatürk'ün bu ifadeleriyle;

- I. millî birlik ve beraberlik,
- II. milliyetçilik,
- III. devletçilik

İlkelerinden hangilerine vurgu yaptığı söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

6. Aşağıda bir bölgenin bazı fiziki özellikleri verilmiştir.

- Akarsu ağı sıktır ve akarsular yüksek debiye sahiptir.
- Yer altı su seviyesi yüksektir.
- İrili ufaklı çok sayıda göl bulunur.
- Geniş bir kıta sahanlığına sahiptir.

Bu özelliklerin coğrafyanın aşağıdaki alt dallarından hangisiyle daha fazla bağlantılı olduğu söylenebilir?

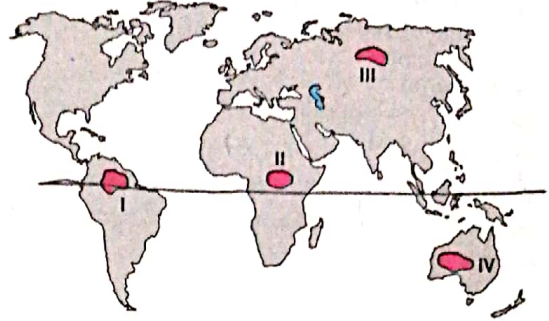
- A) Klimatoloji   B) Jeomorfoloji   C) Biyocoğrafya

- D) Kartografya   E) Hidrografi

Yukarıda açıklanmış veriler

Azıcık özellikler akarsu, göl, deniz gibi sular. Suları inceleyen bilim dalına "Hidrografi" denir.

7. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangilerinde iklime bağlı olarak benzer yerli topraklara rastlanır?

- A) I ve II   B) I ve IV   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

Yerli toprak (zonal) ve bitki örtüsünün benzer olması, benzer iklim özelliği taşımalarında kaynaklarıdır. Verilen alanlarda I ve II numaralı alanlarda Ekvatorial iklim görüldüğünden bu alanlarda laterit topraklara rastlanır.

8. Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu tarafından verilen bilgiye göre bazı ülkelerde nüfusun durağan ya da azalma eğiliminde olduğu ifade edilmiştir.

Bu ülkelerin nüfusuyla ilgili olarak aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Pasif nüfus oranının fazla olduğuna
B) Doğum oranlarının düşük olduğuna
C) Gelişmemiş bir ülke olduğuna
D) Okuma yazma oranının düşük olduğuna
E) Genç nüfus oranının fazla olduğuna

Doğum oranları ve nüfus artış hızının düşük olduğu gelişmiş ülkeye ait bir özelliktir.

9. Aşağıda bir ülkenin gece ve gündüz süreleri ile ilgili bazı özellikler verilmiştir.

- 21 Haziran'da en uzun gündüz yaşanmaktadır.
- Gece ve gündüzün başlangıç anı her zaman Greenwich meridyeninden öncedir.
- Topraklarının bir kısmında bazı dönemlerde gece ve gündüz süreleri 24 saati aşmaktadır.
- Yıl içinde gece ve gündüz arasındaki süre farkı çok fazladır.

Verilen bilgilere göre bu ülkenin konumuyla ilgili aşağıda yapılan değerlendirmelerden hangisi kesinlikle doğru sayılabilecek çıkarımlar arasında yer almaz?

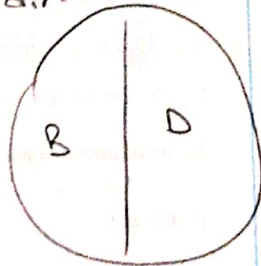
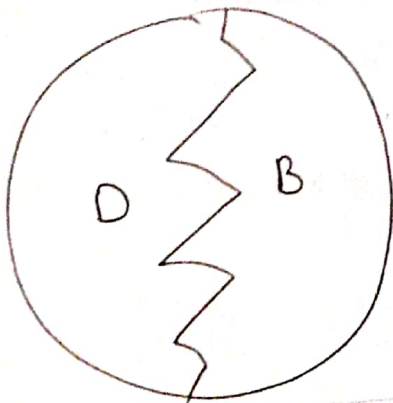
- A) Kuzey Yarım Küre'de yer alır.
 B) Başlangıç meridyeninin doğusunda bulunur.
 C) Tarih değiştirme çizgisinin doğusunda kalır.
 D) Kuzey Kutup Dairesi içinde toprakları bulunur.
 E) Ekvator'a göre Kuzey Kutup Noktası'na daha yakındır.

21 Haziran'da en uzun gündüzü yaşıyorsa Kuzey Yarım Küre'dedir.

Güneşin doğuşu ve batışı Greenwich'ten önceyse Doğu Yarım Küre'dedir.

24 saat gece yaşıyorsa Kuzey Kutup Dairesi içindedir.

Kutupta yakındır.

Tersten görülmüş

10. Afetlerin yaptığı yıkım etkisi üzerinde hem doğal hem de beşeri etkenlerin rolü bulunmaktadır. Dünyanın bazı bölgelerinde gerçekleşen şiddetli depremlerin yıkıcı etkisi çok fazla olmazken, benzer şiddetteki bazı depremlerde etkinin boyutu çok daha fazla olmaktadır.

Depremin yıkıcı etkisinin fazla olmasında;

- I. odak derinliğinin sığ olması, fiziki (doğal)
 II. kentlerin bazı yerlerde alüvyon zeminde kurulması, (Beşeri)
 III. fay hattında uzun periyotlu enerji birikimi, fiziki (doğal)
 IV. binaların standartlara uygun olmaması (Beşeri)

durumlarından hangilerinin doğal süreçlerle ilişkili olduğu söylenemez?

- A) I ve II
 B) I ve III
 C) II ve III
 D) II ve IV
 E) III ve IV

Depremin şiddetinin yarı yıkıcı etkisinin artmasında beşeri (insan) faktörler önemlidir. Binaların yapım alanı ve özellikle sağlamlığı depremin etkisini belirler.

11. Locke'a göre devlet, bir arada yaşayan insanların yaşam, özgürlük, mülkiyet haklarını korumak ve adaleti sağlamak için vardır. Bu anlamda birey ve devlet arasında bir sözleşme söz konusudur. Bireyin haklarından vazgeçtiği yerde, devletin varlık nedeni de ortadan kalkar.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Devletin sosyal olma niteliği, toplumsal yaşamı kolaylaştıran bir faktördür.
 B) Devlet, insanların toplu hâlde yaşamasından doğan bir zorunluluktur.
 C) Devlet, bireyin haklarını korumakla yükümlüdür.
 D) Devlet, vatandaşları arasındaki adaleti sağlamakla yükümlüdür.
 E) Devlet, koyduğu yazılı kurullarla bireylerin haklarını güvence altına alır.